

15.02.2016

POL-2016-1338

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

maija.ronka@lvm.fi

LVM:n lausuntopyyntö, LVM/1996/13/2015

Poliisihallituksen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoimintoiminnassa - massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet

1 Yleistä

Liikenne- ja Viestintäministeriö on pyytänyt Poliisihallituksen lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi ns. massadatan (big data) ja itseä koskevan tiedon (my data) hyödyntämisestä liiketoimintoiminnassa.

Poliisihallituksen lausunnossa arvioidaan periaatepäätösluonnosta ensisijaisesti rikostorjunnan näkökulmasta. Poliisihallitus pitää periaatteessa ns. massadatan hyödyntämistä liiketoiminnassa kannatettavana ajatuksena tietyin rajoituksin. Yksityistä kansalaista/kuluttajaa koskevat henkilötiedot ja muut itseä koskevat tiedot on pystyttävä aina suojaamaan oikeudettomalta hyödyntämiseltä ja käytöltä.

2 Big data ja my data - asiakkaan oikeudet

Tietoverkkojen käytöstä kertyy valtava määrä tietoja erilaisia palveluita tarjoavien yritysten tietojärjestelmiin. Luonnoksessa periaatepäätökseksi todetaan, että strategisten linjausten tavoitteena on vaikuttaa datan hyödyntämiseen perustuvan liiketoiminnan kasvuun. Tavoitteiden pääsemiseksi on luotava edellytyksiä ja kannusteita datatalouden kehittymiselle ja vähennettävä tähän liittyviä rajoitteita.

Lausuntopyynnössä painotetaan erityisesti suurten tietoaaineistojen hyödyntämistä liiketoiminnassa. Vähemmälle jää sen kuvaaminen, mitä tietoverkkojen käyttäjä/kuluttaja itse toiminnasta hyötyy. Asiakkaan on myös aina voitava kieltää itseään koskevien tietojen (my data) kerääminen ja tietojen hyödyntäminen toisten liiketoiminnassa.

3 Henkilötietojen käsittely

Lausuntopyynnössä on esitetty, että henkilötietojen käyttöön liittyvät toimintamallit avaisivat kehitystä uusille sovellus- ja palvelurakenteille, joissa

myös yksilöllä on nykyistä parempi päätäntävalta itsestä kerättyyn tietoon. Tätä on pidettävänä suunnitellun toiminnan ehdottomana edellytyksenä.

Suomalaisen, Suomessa tietoverkkoja ja palveluita käyttävän asiakkaan/kuluttajan osalta tulee noudattaa suomalaisen tietosuojalainsäädännön säädöksiä. Asiakkaan/kuluttajan henkilötietojen käsittelyyn tulee aina olla lainmukaiset edellytykset, esimerkiksi hänen antamansa suostumus. Suostumisessa käytettävän asiakirjan/lomakkeen tulee olla sisällöltään yksiselitteisen selvä, jotta asiakas/kuluttaja varmasti ymmärtää mihin suostuu. Pitkät ja yksityiskohtaiset, kymmenien sivujen mittaiset vieraalla kielellä laaditut sopimusehdot eivät näitä ehtoja täytä.

Asiakkaan antama suostumus omien henkilötietojensa käsittelyyn, muodostaa yrityksille, operaattoreille ja muille mahdollisille palveluntarjoajille erityisen huolellisuusveloitteen kyseisten tietojen käsittelyssä. Henkilötietoja ei saa käyttää niille alun perin määritellyn käyttötarkoituksen vastaisesti. Kansalaisille tulee myös taata tarkastusoikeus itseään koskeviin tietoihin. Tarkastusoikeuden toteuttaminen on tehtävä helpoksi ja yksinkertaiseksi.

Poliisijohtajan sijainen,
poliisiylitarkastaja

Heikki Lausmaa

Poliisitarkastaja

Timo Laine

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Poliisihallitus 15.02.2016 klo 15.15. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisijohtaja Timo Saarinen